

รายงาน

ของ

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ด้านสังคม

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

เรื่อง ปฏิรูปสวัสดิการสังคมโดยหลักศาสนาและวัฒนธรรม
และร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๙

๑๘

สปช.

สำนักกรรมการ ๓

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ความที่สุจริต

(สำเนา)

ที่ (สปท) ๕๐๓๕/๒๕๕๘

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ถนนอุทองใน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

เรื่อง รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม เรื่อง ปฏิรูปสวัสดิการสังคมโดยหลักศาสนา และวัฒนธรรม และร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมการและร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๘/๒๕๕๘ วันอังคารที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ได้มีมติตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสังคมนั้น ซึ่งกรรมการคณะนี้ประกอบด้วย

๑. นายอโณทัย ฤทธิปัญญาวงศ์	ประธานกรรมการ
๒. นายอำพล จินดาวัฒนะ	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายวิเชียร ชวลิต	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. พลตำรวจเอก ชิตชัย วรรณสถิตย์	กรรมการและที่ปรึกษา
๕. พลเอก ชูศักดิ์ สันติวรฤทธิ	กรรมการและที่ปรึกษา
๖. พลอากาศเอก นิรันดร์ ยิ้มสรวล	กรรมการและที่ปรึกษา
๗. พลเอก ปราการ ชลยุทธ	กรรมการและที่ปรึกษา
๘. นายพรชัย ตระกูลวรานนท์	กรรมการและที่ปรึกษา
๙. พลอากาศเอก มนัส รูปขจร	กรรมการและที่ปรึกษา
๑๐. นายเลิศปัญญา บูรณบัณฑิต	กรรมการและที่ปรึกษา
๑๑. นายอิสรา ศานติศาสน์	กรรมการและที่ปรึกษา
๑๒. พลตำรวจเอก ไตรรัตน์ อมาตยกุล	โฆษกกรรมการ
๑๓. พลตำรวจเอก เรืองศักดิ์ จริตเอก	โฆษกกรรมการ
๑๔. นายศิริชัย ไม้งาม	เลขานุการกรรมการ
๑๕. นายต่อพงศ์ เสลานนท์	ผู้ช่วยเลขานุการกรรมการ

บัดนี้ คณะกรรมการได้พิจารณาศึกษา รายงานเรื่อง ปฏิรูปสวัสดิการสังคมโดยหลักศาสนา และวัฒนธรรม และร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ตามแผนการปฏิรูปของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม เสร็จแล้ว

/จึงกราบเรียน...

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศพิจารณา และหากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเห็นชอบ ขอให้โปรดส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณา ดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) อโณทัย ฤทธิปัญญาวงศ์

(นายอโณทัย ฤทธิปัญญาวงศ์)

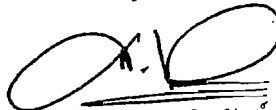
ประธานกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม

สำนักกรรมการ ๓

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๗๗-๘

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๗๘

สำเนาถูกต้อง

(นายสาธิต ประเสริฐศักดิ์)

ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๓

มณฑิชา/ร่าง
นิภาพร/พิมพ์
จิรพรรณ/ตรวจ

สารบัญ
รายงานของคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม
เรื่อง ปฏิรูปสวัสดิการสังคมโดยหลักศาสนาและวัฒนธรรม
และร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

	หน้า
๑. แผนการปฏิรูป	๑
๑.๑ หลักการและเหตุผล	
๑.๒ สภาพและลักษณะของปัญหา	
๑.๓ การแก้ไขปัญหา	
๑.๔ ตัวอย่างกิจกรรมสวัสดิการสังคมทางศาสนาและวัฒนธรรม	
๒. วิธีการปฏิรูป	๑๖
๒.๑ แนวทางการปฏิรูป	
๒.๒ เนื้อหาร่างรัฐธรรมนูญมาตราที่เกี่ยวข้อง	
๒.๓ สรุปลงผลการศึกษาวิเคราะห์	
๒.๔ ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	
๓. กำหนดเวลาการปฏิรูป	๑๑
๓.๑ ระยะที่ ๑	
๓.๒ ระยะที่ ๒	
๓.๓ ระยะที่ ๓	
๔. แหล่งที่มาของงบประมาณ	๑๑
๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ	๑๑
๖. ข้อเสนอแนะ	๑๑
๗. ร่างพระราชบัญญัติ	๑๒
- ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	
ภาคผนวก	๑๙
รายงานคณะผู้จัดทำรายงาน	

รายงานของคณะกรรมการข้าราชการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม
เรื่อง ปฏิรูปสวัสดิการสังคมโดยหลักศาสนาและวัฒนธรรม
และร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๑. แผนการปฏิรูป

๑.๑ หลักการและเหตุผล

นับแต่การมีขึ้นของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งกำหนดแนวทางการพัฒนาประเทศ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมเป็นเวลากว่า ๕ ทศวรรษ โดยให้ความสำคัญกับการเติบโตทางเศรษฐกิจ ส่งผลให้สังคมไทยขาดความสมดุลและนำไปสู่ปัญหาทางสังคมต่าง ๆ เช่น ความเป็นธรรมในการกระจายรายได้ การเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐาน สำหรับการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘ และ ๙ ซึ่งเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศที่ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา มุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน การกินดีอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงโดยภาคีทุกภาคส่วนให้ความสำคัญต่อการพัฒนาแบบองค์รวม มีดุลยภาพ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งกำหนดทิศทางและรูปแบบสังคมไทยที่พึงประสงค์ โดยมุ่งพัฒนาสู่สังคมที่เข้มแข็งและมีดุลยภาพ ส่วนการพัฒนาในระยะต่อไปในอนาคต คือ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ที่ยึดกรอบแนวคิดและหลักการในการสนับสนุนและส่งเสริมแนวคิดการปฏิรูปประเทศ และการพัฒนาสู่สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข จะเห็นได้ว่าแนวทางยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาฯ ในระยะหลัง ใช้สังคมเป็นศูนย์กลางการพัฒนาและให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด แก่สังคมของตนเอง

อย่างไรก็ตามความสำเร็จในการพัฒนาประเทศมีเพียงในภาพรวมเท่านั้น ในช่วงสิบปีที่ผ่านมา ปัญหาความยากจนโดยรวมของประเทศไทยมีแนวโน้มลดลงจากร้อยละ ๒๓.๓๘ ในปี ๒๕๕๒ เป็นร้อยละ ๑๖.๗๖ ในปี ๒๕๕๖ ในขณะที่ปัญหาความไม่เท่าเทียมค่อนข้างจะทรงตัว แต่เมื่อพิจารณาไปในแต่ละภูมิภาค ความสำเร็จดังกล่าวกลับไม่เท่ากัน และยิ่งเมื่อพิจารณาไปตามกลุ่มประชากรก็เห็นว่าประชากรบางกลุ่ม ในบางภูมิภาคอาจถูกมองข้าม และไม่ได้รับผลพวงจากความสำเร็จในการพัฒนาประเทศเหมือนประชากรกลุ่มอื่น หรือภูมิภาคอื่น

การจัดสวัสดิการสังคมเป็นปัจจัยสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมโดยการให้โอกาสกับคนจนและคนด้อยโอกาสอื่น ๆ ซึ่งเป็นเงื่อนไขเบื้องต้นในการลดปัญหาทางสังคมและเป็นสิทธิพื้นฐานทางสังคม การจัดสวัสดิการสังคมของภาคประชาชนเป็นแนวคิดหนึ่งที่เน้นให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการวางรากฐาน เพื่อการพัฒนาสังคมและชุมชนให้เข้มแข็ง มีระบบ มีการจัดการที่ดีในทุกระดับ โดยให้ชุมชนและประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและเน้นให้ความสำคัญในบริบทของการบรรเทาความยากจน เสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์จากทุนทางสังคมและชุมชน และเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยมีแนวคิดพื้นฐานจากความศรัทธา ความเอื้ออาทร ความเสียสละและมีเงื่อนไขความสำเร็จจากการนำความคิดใน ๓ ส่วน ได้แก่ ภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชนและชุมชน นอกจากนี้คุณธรรมและวิถีทัศน์ที่ชัดเจน จะทำให้ทุกคนเห็นประโยชน์ร่วมกัน และสามารถกำหนดเป้าหมายแห่งความสำเร็จที่แน่นอน

ด้วยเหตุนี้ ภาครัฐจึงมีนโยบายในการส่งเสริมระบบสวัสดิการสังคมที่มีประชาชนและชุมชนเป็นศูนย์กลางให้ดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ มั่นคงและยั่งยืน โดยส่งเสริมการจัดตั้งสวัสดิการสังคมอย่างต่อเนื่องและมีพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. ๒๕๔๖ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้การรับรองสถานการณ์ดำเนินงานสวัสดิการสังคมที่ประชาชนรวมตัวกันสมทบทุนจัดตั้งสวัสดิการสังคมในระดับท้องถิ่น เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและเป็นหลักประกันในการสร้างความมั่นคงแก่คนในชุมชนบนหลักการพึ่งพาช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน เป็นการให้อย่างมีคุณค่า เป็นการรับอย่างมีศักดิ์ศรี เห็นคุณค่าของกันและกัน สร้างสังคมไทยที่น่าอยู่

สวัสดิการสังคมที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นกองทุนภาคประชาชนที่ได้รับการสมทบงบประมาณจากรัฐบาลตามนโยบายของแต่ละรัฐบาลที่เห็นความสำคัญแตกต่างกันไป มีการสนับสนุนและสมทบงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามฐานะการคลัง และมีเงินบริจาคทั้งจากองค์กรที่มีอยู่ในชุมชนและจากภาคเอกชน ทั้งนี้การจัดตั้งกองทุนสวัสดิการสังคมตามพระราชบัญญัติฉบับเดิมยังมีข้อจำกัดมากมายและยังต้องพึ่งพางบประมาณจากรัฐ การกำหนดให้ระบบสวัสดิการสังคมมีสถานะในทางกฎหมายมีระบบการบริหารจัดการที่ดี มีระบบตรวจสอบทั้งจากภายในและภายนอก จะพัฒนาระบบสวัสดิการสังคมให้มีความมั่นคง ยั่งยืน พร้อมทั้งจะเป็นกลไกสำคัญร่วมกับภาครัฐ และท้องถิ่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนเพื่อบรรเทาปัญหาความยากจน ลดความไม่เท่าเทียม และสร้างความเป็นธรรมให้กับประชาชนทุกคน

การปฏิรูประบบสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมกับสังคมไทยในปัจจุบันนั้น จำเป็นต้องดำเนินการภายใต้แนวคิดที่เรียกว่า ระบบสวัสดิการสังคมที่เหมาะสม ซึ่งประกอบด้วยแนวคิด ๔ ประการ คือ

(๑) เป็นสวัสดิการที่ดูแลคนไทยตั้งแต่เกิดจนตาย

(๒) เป็นสวัสดิการที่ช่วยลดความไม่เท่าเทียมในสังคมไทยในระยะยาวและเป็นระบบสวัสดิการที่นำไปสู่ความเป็นสังคมสวัสดิการ

(๓) มีการมองเป็นภาพรวมโดยยึดองค์ประกอบของระบบสวัสดิการสังคม หรือเรียกว่า เสาหลักของระบบสวัสดิการสังคม (Pillars of Welfare System) ซึ่งประกอบด้วย ๔ องค์ประกอบ คือ การให้บริการสังคม ระบบสวัสดิการสังคม ระบบช่วยเหลือทางสังคม และระบบการส่งเสริมสนับสนุนหุ้นส่วนทางสังคม

(๔) ต้องคำนึงความเป็นไปได้ทางการเงินและการบริหารจัดการด้วยว่า สังคมไทยต้องรับภาระได้ และพร้อมใจกันในการจัดการ โดยภาคส่วนต่าง ๆ ต้องเข้ามามีบทบาท ไม่ว่าชุมชน ภาคธุรกิจ องค์กรไม่แสวงผลกำไร เป็นต้น

หลักการของเสาหลักของระบบสวัสดิการสังคม ให้ความสำคัญกับองค์ประกอบ ๔ เสาหลักที่จะสามารถพัฒนาระบบสวัสดิการสังคมในประเทศไทยให้เหมาะสม ในเสาหลักที่ ๔ ระบบการส่งเสริมสนับสนุนหุ้นส่วนทางสังคม จะสอดคล้องกับรายงานการปฏิรูปสวัสดิการสังคมโดยหลักศาสนาและวัฒนธรรมที่เน้นย้ำถึงหลักการทางศาสนาและวัฒนธรรมที่สามารถร่วมแก้ปัญหาสังคมได้ เช่น การศึกษา ปัญหาความยากจน ปัญหาคนชายขอบ รวมถึงปัญหายาเสพติด เป็นต้น โดยใช้แนวคิดชุมชนเข้มแข็งร่วมกันสนับสนุนการเป็นหุ้นส่วนระหว่างกัน คือ บ้าน วัด (มัชยิต โบสถ์) และโรงเรียน ดังนั้น คนในสังคมจะพร้อมใจกันร่วมแก้ปัญหาในชุมชนเพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็งร่วมกันเพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบในสังคม โดยเฉพาะการนำหลักการศาสนาและวัฒนธรรมที่ปัจเจกชนเคารพนับถือมาใช้ในการร่วมกันสร้างระบบสวัสดิการสังคมในชุมชน จะทำให้ปัญหาในชุมชนคลี่คลายลง

ในอีกด้านหนึ่ง สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) ได้ดำเนินยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับสังคมและเร่งรัดการปฏิรูปสังคมในด้านต่าง ๆ ที่สำคัญ คือ การจัดทำรายงานวาระปฏิรูปที่ ๒๙ เรื่อง สวัสดิการสังคม ซึ่งเป็นรายงานการศึกษาที่ชี้ให้เห็นความสำคัญของการปฏิรูประบบสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมกับสังคมไทย ระบบสวัสดิการสังคมสำหรับกลุ่มผู้ด้อยโอกาส รวมถึงการส่งเสริมความเข้มแข็งในภาคประชาสังคม เพื่อสร้างความเข้มแข็งในชุมชนและสังคม วาระปฏิรูปที่ ๒๘ และวาระปฏิรูปเพิ่มเติม ซึ่งให้ความสำคัญกับบทบาทของชุมชนที่เข้มแข็งและหลักการศาสนาในการจัดสวัสดิการสังคม

อย่างไรก็ตาม ยังมีความไม่ชัดเจนอยู่ในระดับหนึ่งว่า องค์กรที่จัดสวัสดิการสังคมโดยอิงหลักศาสนาและวัฒนธรรมจะดำเนินการได้อย่างไรภายใต้พระราชบัญญัติฉบับปัจจุบัน จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ต้องเสนอรายงานฉบับนี้และจะต้องแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานสวัสดิการสังคมให้มีความครอบคลุมมากขึ้นด้วยการตราพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

การจัดสวัสดิการสังคมโดยอิงหลักศาสนาและวัฒนธรรมตามรายงานฉบับนี้ เป็นการส่งเสริมการจัดตั้งองค์กรที่จัดสวัสดิการสังคมตามหลักศาสนาและวัฒนธรรมภายใต้ความหลากหลายตามหลักศรัทธา ในแต่ละศาสนาของแต่ละชุมชนท้องถิ่น โดยประชาชนหรือองค์กรสามารถรวมกลุ่มกันเพื่อร่วมกันช่วยเหลือปัญหาต่าง ๆ ตามหลักความเชื่อของตน ภายใต้องค์กรสาธารณประโยชน์ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม เป็นการเปิดโอกาสให้ระบบสวัสดิการสังคมในประเทศไทยครอบคลุมทุกมิติของสังคม และสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนโดยไม่เป็นภาระทางการคลังแก่ภาครัฐ

๑.๒ สภาพและลักษณะของปัญหา

๑.๒.๑ ปัญหาความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย

ปัญหาการกระจายรายได้เป็นปัญหาสำคัญของทุกประเทศ ทั้งในแง่ของสังคมและเศรษฐกิจ ปัญหาสำคัญนี้มีอย่างน้อยสองมิติ คือ ปัญหาความยากจนและปัญหาความไม่เท่าเทียมทางรายได้ ซึ่งประเทศไทยไม่เคยมองข้ามความสำคัญ ในทุก ๆ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จะต้องมีส่วนใดส่วนหนึ่งเกี่ยวข้องกับการแก้ไขหรือลดความรุนแรงของปัญหานี้ ตั้งแต่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยคาดหวังว่าจะช่วยสร้างการจ้างงานและรายได้ให้แก่ประชาชน การกระจายความเจริญสู่ท้องถิ่นโดยคาดหวังว่าจะลดช่องว่างระหว่างกรุงเทพฯ กับภูมิภาคต่าง ๆ การส่งเสริมบทบาทของภาคประชาสังคมในการพัฒนา เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงจุด และอื่น ๆ อีกมากมาย ซึ่งประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง เมื่อปัญหาความยากจนโดยรวมมีแนวโน้มลดลงและปัญหาความไม่เท่าเทียมทางรายได้ค่อนข้างจะทรงตัว แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาไปในแต่ละภูมิภาค ความสำเร็จดังกล่าวกลับไม่เท่าเทียมกัน และยิ่งเมื่อพิจารณาไปตามกลุ่มประชากรก็จะเห็นว่า ประชากรบางกลุ่มในบางพื้นที่อาจถูกมองข้าม และไม่ได้รับผลพวงจากความสำเร็จในการพัฒนาประเทศ เหมือนประชากรกลุ่มอื่นในพื้นที่อื่น อันเนื่องมาจากหลายสาเหตุ โดยเฉพาะการเข้าถึงโอกาสและบริการต่าง ๆ ของคนบางกลุ่มที่น้อยกว่ากลุ่มอื่น

ปัญหาที่กล่าวมาจึงเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขโดยเร่งด่วนไม่ว่าจะโดยกลไกของภาครัฐหรือภาคประชาสังคมที่อิงกับศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อไม่ให้คนบางคนหรือคนบางกลุ่มมีรายได้ต่ำ ไม่เพียงพอแก่การยังชีพ และต้องดำรงชีวิตอยู่อย่างขาดแคลน เพื่อให้คนเหล่านี้หรือคนกลุ่มนี้สามารถใช้ชีวิตและมีกิจกรรมหรือปฏิบัติงานได้ตามปกติ เช่นเดียวกับคนอื่น ๆ หรือคนกลุ่มอื่น ๆ ในสังคม ซึ่งสื่อให้เห็นถึงความสำเร็จของการพัฒนาประเทศ และความสำเร็จในการกระจายผลพวงของการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาความขัดแย้ง และความแตกแยกในสังคมในท้ายที่สุด

๑.๒.๒ องค์การทางศาสนาในประเทศไทย

ศาสนาเป็นแหล่งยึดเหนี่ยวจิตใจที่สำคัญของคนไทยและเป็นแนวทางสำคัญในการดำรงชีวิต เพื่อความสงบสุข ประเทศไทยมีความหลากหลายของศาสนาที่ประชากรนับถือ โดยทางราชการได้รับรองศาสนาในประเทศไทยไว้ ๕ ศาสนา ดังนี้^๑ พระพุทธศาสนาซึ่งเป็นศาสนาที่คนไทยส่วนใหญ่นับถือ ศาสนาอิสลาม ศาสนาคริสต์ ศาสนาพราหมณ์ - ฮินดู และศาสนาซิกข์ รายงานการสำรวจการเข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติระบุว่า จากประชากรไทยที่มีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๔๘.๖ ล้านคน มีผู้นับถือพระพุทธศาสนา ๔๖.๗ ล้านคนหรือคิดเป็นร้อยละ ๙๔ รองลงมา คือ ร้อยละ ๔.๕ นับถือศาสนาอิสลาม อีกร้อยละ ๐.๗ นับถือศาสนาคริสต์ และส่วนที่เหลือร้อยละ ๐.๘ นับถือศาสนาอื่น เช่น ศาสนาพราหมณ์ - ฮินดู และผู้ไม่นับถือศาสนาใด

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้เอื้อเพื่อต่อคนไทยผู้นับถือทุกศาสนาและให้ความอุปถัมภ์ทุกศาสนาตามแบบอย่างโบราณราชประเพณีที่พระมหากษัตริย์ไทยได้ทรงอุปถัมภ์ไว้ มีนโยบายที่จะป้องกันไม่ให้เกิดคนไทยที่นับถือศาสนาแตกต่างกันเบียดเบียนกัน มีความสมานฉันท์ สามารถอยู่ร่วมกันด้วยความสุขสงบร่มเย็น โดยทุกคนมีเสรีภาพในการประกอบพิธีกรรมตามศาสนาของตนและได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ และประมวลกฎหมาย ในการดำเนินการด้านศาสนาต่าง ๆ ทางหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง บริหารงานโดยยึดหลักกฎหมาย ด้วยการหารือองค์การหลักของแต่ละศาสนาที่ทางราชการให้ความอุปถัมภ์ไว้แล้วเป็นสำคัญ เพื่อให้องค์การหลักของแต่ละศาสนาช่วยควบคุมดูแล และร่วมรับผิดชอบในแต่ละศาสนา เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยเป็นผลดีต่อประเทศชาติเป็นส่วนรวม ระเบียบกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม ได้ให้ความหมายของคำว่า องค์การทางศาสนา คือ หน่วยงานที่ศาสนิกชนแห่งศาสนาใดศาสนาหนึ่ง จัดตั้งขึ้นไว้เพื่อส่งเสริมกิจการของศาสนานั้น ๆ ดังนั้น ศาสนาต่าง ๆ จึงสามารถจัดตั้งองค์การทางศาสนาของตนเพื่อประกอบกิจกรรมตามหลักการของศาสนา ซึ่งรวมถึงกิจกรรมจัดสวัสดิการสังคมและกิจกรรมสาธารณประโยชน์อื่น ๆ ด้วย

๑.๒.๓ การบริจาคของคนไทย

การบริจาคหรือการให้ทานเป็นสายใยเชื่อมต่อระหว่างผู้ที่มีฐานะกับผู้ที่มีฐานะด้อยกว่า และเป็นแนวทางปฏิบัติที่แบ่งปันเพื่อเพิ่มพูนในสังคมอย่างแท้จริง ในปัจจุบันการให้หรือการทำบุญมีหลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการบริจาคทรัพย์ บริจาคแรงงานและการให้เวลาเพื่อกิจกรรมสาธารณประโยชน์ ทั้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับศาสนา ด้วยลักษณะหรือพฤติกรรมของคนไทยที่มีจิตใจโอบอ้อมอารี ซึ่งมีรากฐานสำคัญจากศาสนาที่ตนนับถือทำให้กล่าวได้ว่า คนไทยมีความใจบุญมาก และมีแนวโน้มที่จะ “ให้” แก่ผู้ที่ยากกว่าตนเอง

ข้อมูลดัชนีชี้วัด “ความใจบุญ” ที่องค์การการกุศล Charities Aid Foundation^๒ นำมาวัดเพื่อจัดทำ World Giving Index 2013 หรือผลสำรวจความใจบุญสุนทานของประชากรโลก ประจำปี ๒๕๕๖ ปรากฏว่าประเทศไทยติดอันดับที่ ๔ ของการบริจาคเงินให้แก่องค์กรการกุศลมากที่สุดในโลก รองจากประเทศเมียนมาร์ สหราชอาณาจักร และประเทศมอลตา โดยไอร์แลนด์และไทยอยู่ในอันดับที่ ๔ เช่นเดียวกัน ซึ่งในปี ๒๕๕๓ - ๒๕๕๔ ไทยเคยติดอันดับ ๑ ของโลก ประเด็นสำคัญ คือ คนไทยนิยมบริจาคการกุศลผ่านองค์กรภาคเอกชนมากกว่าองค์กรรัฐ ซึ่งการบริจาคผ่านองค์กรภาคเอกชน รวมถึงการบริจาคเพื่อศาสนาด้วย

การให้หรือการบริจาคเพื่อศาสนามีได้หลายรูปแบบ เช่น การบริจาคเงินเพื่อสร้างวัด การทำบุญทอดกฐิน ทอดผ้าป่า การบริจาคในรูปสิ่งของด้วยการตักบาตร ทำสังฆทาน การจ่ายชะกาดในศาสนาอิสลาม

^๑ ระเบียบกรมการศาสนาว่าด้วยองค์การศาสนา, ๒๕๑๒

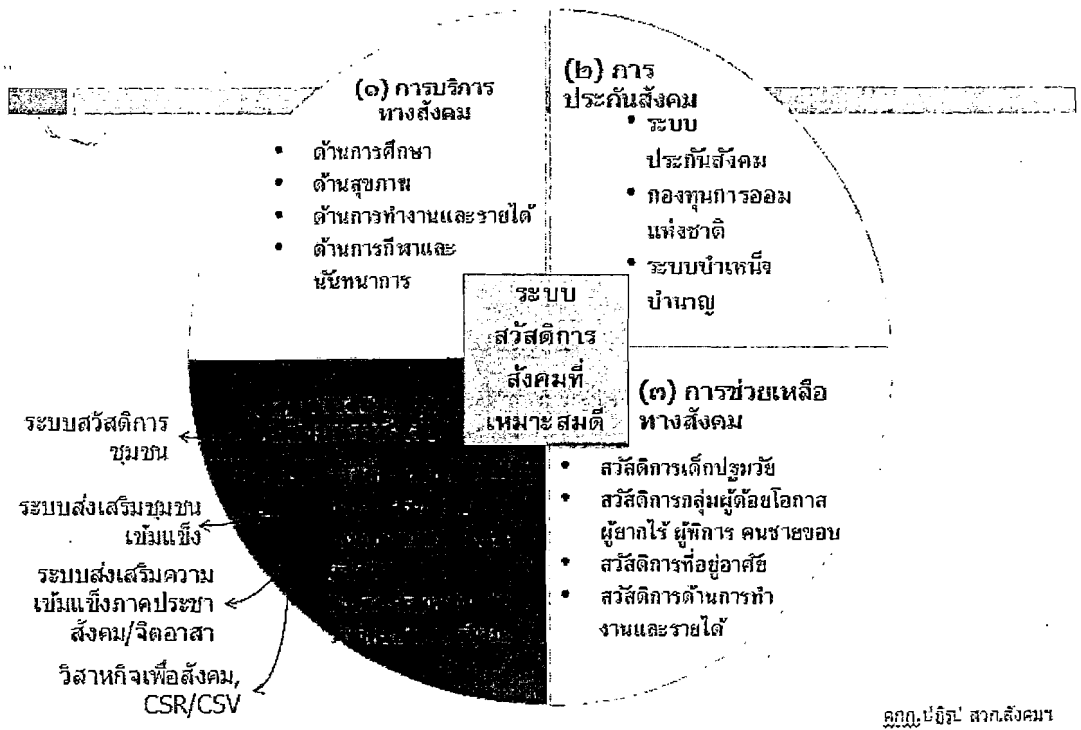
^๒ Charities Aid Foundation, Caf World Giving Index, 2013

กองทุนช่วยเหลือคนจนและคนด้อยโอกาสในศาสนาคริสต์ ประเพณีทานตอด และการบริจาคตามหลักศาสนาอื่น ๆ นอกจากนี้เงินหรือสิ่งของแล้ว ศาสนิกชนอาจสละเวลาช่วยงานวัด มัสยิด หรือโบสถ์ ในโอกาสต่าง ๆ และนอกเหนือจากการนั้นอาจจะบริจาคเงินให้แก่โรงพยาบาล สถานสงเคราะห์ผู้ด้อยโอกาสและโรงเรียน การมอบสิ่งของช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม ภัยหนาวหรือการเยี่ยมเยียนเด็กพิการหรือคนชรา จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ศาสนาเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้คนไทยส่วนใหญ่นิยมบริจาคทาน และทุก ๆ ศาสนาส่งเสริมให้ศาสนิกชนของตน บริจาคเพื่อช่วยเหลือคนยากจนคนด้อยโอกาส

๑.๒.๔ การปฏิรูประบบสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมกับประเทศไทย

แนวคิด ๔ ประการในการปฏิรูประบบสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมกับสังคมไทย คือ (๑) เป็นสวัสดิการที่ดูแลคนไทยตั้งแต่เกิดจนตาย (๒) เป็นสวัสดิการที่ช่วยลดความเหลื่อมล้ำของสังคมไทย ในระยะยาวและเป็นระบบสวัสดิการที่นำไปสู่ความเป็นสังคมสวัสดิการ (๓) มีการมองเป็นภาพรวมโดยยึด องค์ประกอบของระบบสวัสดิการสังคม หรือเรียกว่า เสาหลักของระบบสวัสดิการสังคม (Pillars of Welfare System) (๔) ต้องคำนึงความเป็นไปได้ทางการเงินและการบริหารจัดการด้วยว่า สังคมไทยต้องรับภาระได้และพร้อมใจกัน ในการจัดการโดยภาคส่วนต่าง ๆ ต้องเข้ามามีบทบาท ไม่ว่าชุมชน ภาคธุรกิจ องค์กรไม่แสวงผลกำไร เป็นต้น

การปฏิรูประบบสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมกับประเทศไทย

แผนภาพที่ ๑ การปฏิรูประบบสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมกับประเทศไทย

เสาหลักของระบบสวัสดิการสังคม (Pillars of Welfare System)^๓ หรือระบบสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมคือสอดคล้องกับรายงานการปฏิรูประบบสวัสดิการสังคมโดยหลักศาสนาและวัฒนธรรม ที่เน้นย้ำถึงหลักการทางศาสนาและวัฒนธรรมจะสามารถร่วมแก้ปัญหาสังคม เช่น ปัญหาด้านการศึกษา ปัญหาความยากจน

^๓ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, สู่ระบบสวัสดิการสังคมก้าวหน้าภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๐, ๒๕๕๔

ปัญหาคนชายขอบ รวมถึงปัญหายาเสพติด เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดชุมชนเข้มแข็ง ที่สนับสนุนการเป็นหุ้นส่วนระหว่างกัน คือ บ้าน วัด (มัชยิด โบสถ์) และโรงเรียน ที่คนในสังคมจะพร้อมใจกันร่วมแก้ปัญหาในชุมชนเพื่อสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง โดยการแสดงบทบาทของกันและกันเพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบทางสังคม

๑.๓ การแก้ไขปัญหา

จากความจริงที่ทุกรัฐบาล หน่วยงานของรัฐ และองค์กรภาคเอกชนหลายองค์กรต่างเห็นความสำคัญของปัญหาและพยายามเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไข ซึ่งทำให้ปัญหาความยากจนในภาพรวมลดลง แต่การที่ปัญหาความยากจนในบางพื้นที่ เช่น กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้ กลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ มีความรุนแรงกว่าและลดลงช้ากว่าพื้นที่อื่น ชี้ให้เห็นว่าการแก้ไขปัญหาความยากจนของประเทศไทยอาจกำลังเผชิญกับปัญหาที่เรียกว่าความผิดพลาดในการชี้เป้าหมายความยากจน (Poverty Mis- Targeting) โดยมีการสำรวจปัญหานี้ในหลาย ๆ ประเทศในเอเชีย (อินเดีย ไทย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซียและจีน) พบว่าในบางประเทศ ปัญหานี้เกิดจากระบบสวัสดิการสังคมที่แต่ละประเทศใช้อยู่ และในบางประเทศ (รวมประเทศไทย) ปัญหานี้เกิดจากผลกระทบของวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในทศวรรษ 1990 ซึ่งชี้ให้เห็นว่าสังคมขาดระบบคุ้มครองที่ดีพอ ซึ่งการใช้กลไกแก้ปัญหาความยากจนในระดับท้องถิ่น ผสมกับการบริหารจัดการที่ดีจะช่วยให้สามารถแก้ปัญหานี้ได้ดีขึ้น

๑.๔ ตัวอย่างกิจกรรมสวัสดิการสังคมทางศาสนาและวัฒนธรรม

กิจกรรมทางศาสนาของแต่ละศาสนาในประเทศไทยนั้นมีความหลากหลายตามหลักการและวัฒนธรรมของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา ศาสนาอิสลามและศาสนาอื่น ๆ กิจกรรมทางศาสนาเป็นประเพณีปฏิบัติเพื่อดำรงไว้ซึ่งหลักคำสอนของแต่ละศาสนา ดังนั้น กิจกรรมทางศาสนาจึงมีความสำคัญต่อศาสนิกชนที่จะต้องปฏิบัติต่อ ๆ กันมา

๑.๔.๑ การทอดกฐินและทอดผ้าป่าในพระพุทธศาสนา

เนื่องจากพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่คนไทยส่วนใหญ่นับถือมาเป็นเวลานาน แนวคิดและหลักคำสอนของศาสนาจึงมีอิทธิพลอย่างมากต่อทัศนคติ ความประพฤติ และการดำเนินชีวิตของคนไทย โดยส่วนใหญ่ และสิ่งที่ดึงดูดความศรัทธาทำให้ผู้คนเข้ามาร่วมตามหลักศาสนานั้น คือ กิจกรรมทางศาสนา กิจกรรมทางศาสนาที่สำคัญในทางพระพุทธศาสนา คือ ประเพณีทอดกฐินและทอดผ้าป่า ซึ่งเป็นประเพณีทางพุทธศาสนาที่ยังคงเห็นกันอยู่ในปัจจุบัน การทอดกฐินและทอดผ้าป่านั้นจะแตกต่างกันที่ระยะเวลา โดยการทอดกฐินจะมีขึ้นปีละ ๑ ครั้งเท่านั้น ส่วนการทอดผ้าป่าไม่มีการกำหนดระยะเวลาที่แน่นอน

การถือปฏิบัติประเพณีการบำเพ็ญกุศลเนื่องในเทศกาลกฐินในประเทศไทย จะถือปฏิบัติหลังช่วงเข้าพรรษาและมีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ การสร้างความสามัคคีในหมู่คณะสงฆ์และอนุเคราะห์ภิกษุผู้ทรงคุณที่มีจีวรชำรุด ดังนั้น กฐินจึงจัดเป็นเรื่องเกี่ยวกับสังฆกรรมของพระสงฆ์โดยเฉพาะ ในปัจจุบันนั้นการทอดกฐินไม่ได้เป็นเพียงการหาผ้าไตรจีวรให้พระสงฆ์อย่างเดียวแล้ว ยังเป็นการรวบรวมงบประมาณจากความศรัทธาของพุทธศาสนิกชนทั้งหลายไปช่วยเหลือวัดวาอาราม เช่น การซ่อมแซม การทำนุบำรุง ตลอดจนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่จำเป็นภายในวัดอีกด้วย ผู้เป็นประธานหรือเจ้าภาพในการทอดกฐินจะให้ความสำคัญกับการรวบรวมเงินและสิ่งของเพื่อเข้าประกอบเป็นกฐิน เพราะวัดสามารถนำสิ่งเหล่านี้ไปใช้ประโยชน์ทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาได้ ดังนั้น ในทุก ๆ ปีจะมีประเพณีทอดกฐินเกิดขึ้นทั่วประเทศตามวัดต่าง ๆ เป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือเกื้อกูลระหว่างประชาชนกับวัด และสิ่งสำคัญ คือ เป็นแหล่งกองทุนที่สำคัญของชุมชนเพื่อพัฒนาวัดในด้านต่าง ๆ ตัวอย่างสำคัญ เช่น เครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดิน และการทอดผ้าป่าสมทบกองทุนพัฒนาเด็ก เป็นต้น

เครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดินที่จัดกิจกรรมทางพุทธศาสนา โดยการจัดงานทอดผ้าป่ากองทุนร่วมกับหมู่บ้านและชุมชน เพื่อร่วมสมทบทุนในกองทุนแม่ของแผ่นดิน ที่จะนำไปแก้ปัญหาเสพติดและปัญหาอื่น ๆ ในชุมชน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกองทุนแม่ของแผ่นดินเฉลิมพระเกียรติมหาราชินี ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส) ปัจจุบันได้ขยายกองทุนให้ประชาชนในชุมชนร่วมกันจัดการเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชุมชน และเรียนรู้การบริหารจัดการกองทุนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

การทอดผ้าป่าสมทบกองทุนพัฒนาเด็กชนบท ที่จัดขึ้นเพื่อหารายได้สมทบกองทุนพัฒนาเด็กชนบทฯ และนำเงินไปช่วยเหลือเด็กโดยเฉพาะเด็กก่อนวัยเรียน อายุตั้งแต่แรกเกิดถึง ๖ ปี ที่ครอบครัวยากจนและด้อยโอกาสในชนบทให้ได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ดำเนินการภายใต้กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย^๔ ปัจจุบันกองทุนจากการทอดผ้าป่านี้ได้ดำเนินการช่วยเหลือเด็กไม่น้อยกว่า ๙๔,๖๓๕ คน รวมเป็นเงินกว่า ๑๑๒,๙๕๖,๔๐๐ บาท และกองทุนยังคงดำเนินการช่วยเหลือมอบทุนอุปการะอย่างต่อเนื่องต่อไป

๑.๔.๒ ชะกาดในศาสนาอิสลาม

การจ่ายชะกาดเป็นหนึ่งในหลักปฏิบัติ ๕ ประการ ของศาสนาอิสลามที่มุสลิมทุกคนต้องปฏิบัติ เป็นทรัพย์สินจำนวนหนึ่งที่ศาสนาอิสลามบัญญัติให้เจ้าของทรัพย์สินนั้นต้องจ่ายให้แก่ผู้ที่มีสิทธิได้รับตามหลักเกณฑ์ที่อิสลามได้บัญญัติไว้^๕ ซึ่งประกอบด้วยบุคคล ๘ ประเภท ครอบคลุมผู้ตกอยู่ในภาวะยากลำบากที่มีความรุนแรงในระดับต่าง ๆ ชะกาด แบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ ชะกาดอาหารที่มุสลิมทุกคนต้องจ่ายเป็นอาหารหลักที่ตนบริโภคก่อนสิ้นสุดเดือนรอมฎอน และชะกาดทรัพย์สินที่ต้องจ่ายจากทรัพย์สินประกอบด้วยทองคำ เงิน ปลูกสัตว์ พืชผลเกษตร รายได้จากการค้า และทรัพย์สินที่ซูดและค้นพบ ซึ่งอัตราการจ่ายชะกาดของทรัพย์สินแต่ละประเภทแตกต่างกันไป

ผลการศึกษาพบว่าหากนาระบบชะกาดมาใช้ให้มีประสิทธิภาพเพื่อช่วยเหลือคนจนที่เป็นมุสลิมในแต่ละภูมิภาค โดยจัดเก็บในอัตราร้อยละ ๒.๕ ของทรัพย์สิน ปัญหาความยากจนในหมู่มุสลิมไทยจะลดลงร้อยละ ๒๓.๗๒ ของปัญหาความยากจนที่มีอยู่ ยิ่งเมื่อให้มีการจัดสรรชะกาดที่เก็บได้ในระหว่างพื้นที่ (Resource Allocation) ซึ่งต้องมืองค์กรชะกาดกลางดูแล ปัญหาความยากจนจะลดลงมากขึ้นเป็นกว่าร้อยละ ๒๔.๕^๖ รายงานฉบับเดียวกันยังเสนอว่าในฐานะที่ประเทศไทยเป็นหนึ่งในสมาชิกประชาคมอาเซียน การเกิดขึ้นขององค์กรชะกาดกลางจะช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศไทย เพิ่มโอกาสในการได้รับชะกาดจากบุคคลหรือองค์กรในต่างประเทศ หรือจ่ายชะกาดให้แก่คนจนหรือองค์กรชะกาดกลางในประเทศอื่นด้วย

๑.๔.๓ กองทุนช่วยเหลือคนจนและคนด้อยโอกาสในศาสนาคริสต์

ศาสนาคริสต์เป็นหนึ่งใน ๕ ศาสนา ที่กรมการศาสนารับรอง ปัจจุบันมีจำนวนศาสนิกชนมากเป็นอันดับสามในประเทศไทย ในฐานะเป็นสถาบัน คริสตชนจะทำพันธกิจทางด้านสังคม ซึ่งแบ่งออกเป็นงานหลักได้ ๓ ประเภท คือ ๑. การศึกษา ๒. สุขภาพอนามัย ๓. พัฒนาฟื้นฟูมนุษย์ ทั้ง ๓ งานนี้เป็นการช่วยให้ผู้ยากจนได้มีโอกาสมากขึ้นในการพัฒนาความเป็นอยู่ของตนเองและครอบครัว คริสตชนเสริมงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายรัฐ แต่ช่วยเหลือคนอีกมากมายที่ทางรัฐบาลยังดูแลไม่ทั่วถึง

ตัวอย่างงานที่คริสตชนทำให้เห็นเป็นรูปธรรม เช่น การช่วยเหลือคนโรคเรื้อน บ้านสำหรับผู้สูงอายุ การช่วยเหลือผู้ติดเชื่อเฮดส์ การช่วยเหลือเด็กที่ติดเชื่อเฮดส์ ศูนย์บำบัดผู้ติดยาเสพติด ศูนย์คนพิการ

^๔ กองทุนพัฒนาเด็กชนบทในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

^๕ อัลกออริธึม, (๑๙๘๑อ้างในอัปดุลเลาะ หนุ่มสุข และคณะ, ๒๕๕๕)

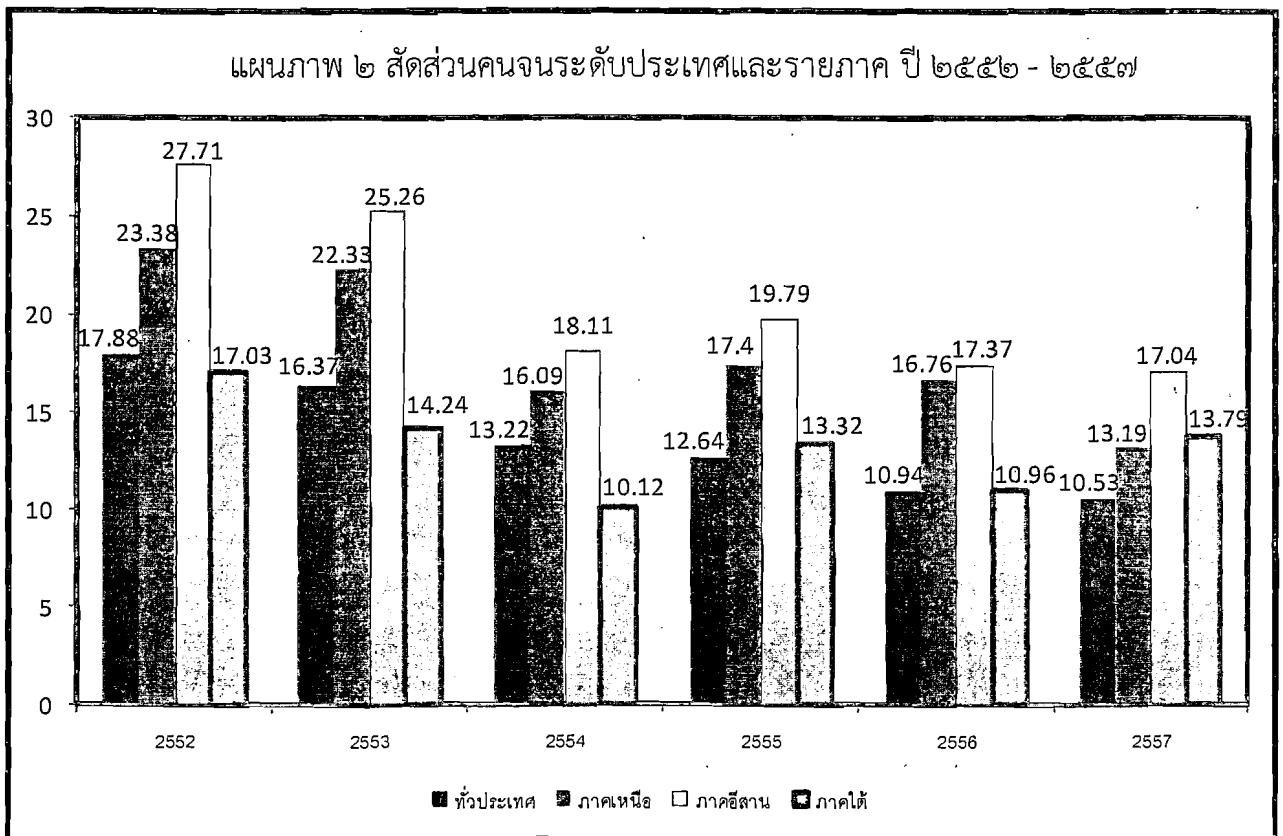
^๖ SuwijakSuwanhirkul. (2012). The Potential Impact of Islamic Compulsory Charity Zakat on Alleviating Poverty in Thailand, Unpublished Senior Research, Faculty of Economics, Chulalongkorn University.

ศูนย์คนตาบอด โรงเรียนอาชีพสำหรับหญิงชายบริการ โรงเรียนสำหรับเด็กชาวเขาตามดอย การดูแลผู้อพยพ ย้ายถิ่นตามชายแดน การดูแลแรงงานข้ามชาติ หน่วยงานต่อต้านการค้ามนุษย์และใช้แรงงานผิดกฎหมาย ฯลฯ งานสงเคราะห์เหล่านี้ทำอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ส่วนในกรณีที่มีเหตุร้ายฉุกเฉินหรือเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ ทางองค์กรคริสต์ก็จะเข้าไปมีส่วนร่วมช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม เป็นแบบในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว

๑.๔.๔ ประเพณีตานตอดของล้านนา

ความหลากหลายทางวัฒนธรรมในประเทศแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนในแต่ละภูมิภาค ซึ่งแตกต่างกันไปตามเชื้อชาติและศาสนาที่คนส่วนใหญ่ในพื้นที่นับถือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเป็นเอกลักษณ์ที่ชัดเจนทางภาคเหนือ กล่าวได้ว่าเป็นดินแดนพระพุทธศาสนาแห่งล้านนาซึ่งมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ทำให้มีความเชื่อทางวัฒนธรรมที่หลากหลายและมีประเพณีที่สืบทอดมาถึงปัจจุบันหลายอย่าง รวมถึงประเพณี ตานตอด ซึ่งเป็นต้นแบบของการให้ด้วยความสามัคคีของชุมชน

ตานตอดเป็นประเพณีของคนภาคเหนือที่แสดงถึงความมีน้ำใจต่อกันในสังคมชนบท โดยคนในชุมชนจะรวมตัวกันเพื่อพิจารณาว่าใครในหมู่บ้านหรือในชุมชนที่มีความขัดสน มีความยากไร้ ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองหรือไม่สามารถทำมาหาเลี้ยงชีพได้ คนในชุมชนจะร่วมกันบริจาคทรัพย์สิน ข้าวของเครื่องใช้ เสื้อผ้า อาหาร ยารักษาโรคต่าง ๆ ตามแต่กำลังของแต่ละคนที่พอจะช่วย โดยกำหนดวันที่จะทำการตานตอด โดยจะเริ่มในเวลากลางคืนและเป็นเวลาที่ผู้คนเข้านอนกันแล้ว ชาวบ้านจะนัดชุมนุมกันที่วัดโดยไม่ให้ผู้จะรับ การตานตอดรู้ล่วงหน้า และช่วยกันนำสิ่งของที่ได้รับบริจาคแจกจ่ายไปยังบ้านผู้ที่ชาวบ้านจะมอบให้ด้วยความสงบ ตานตอดมิใช่เป็นเพียงแค่ประเพณีเท่านั้น แต่หากเป็นสิ่งที่คนสมัยก่อนแฝงไว้ซึ่งคำสอนมากมายที่ทำให้คนในชุมชน และสังคมรู้จักการให้ รู้จักการแบ่งปัน มีน้ำใจไมตรีและคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ประมวลผลโดย สำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๒. วิธีการปฏิรูป

๒.๑ แนวทางการปฏิรูป

จากเหตุผลและประเด็นปัญหาดังกล่าวข้างต้น จึงสมควรให้มีกลไกการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมและยั่งยืนยิ่งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ในการปฏิรูป ดังนี้

(๑) เพื่อส่งเสริมและเปิดโอกาสให้องค์กรหรือชุมชนต่าง ๆ สามารถจัดตั้งกองทุนสวัสดิการสังคมตามความเชื่อความศรัทธาของตนเองได้

(๒) เพื่อให้มีการจัดการและการบริหารกองทุนสวัสดิการสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นหลัก : การส่งเสริมการจัดตั้งองค์กรที่จัดสวัสดิการสังคมตามหลักศาสนาและวัฒนธรรม โดยเป็นส่วนหนึ่งขององค์การสวัสดิการสังคมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

ประเด็นรอง : ให้มีการจัดระบบบริหารจัดการองค์กรที่จัดสวัสดิการสังคมตามหลักศาสนาและวัฒนธรรมทั่วประเทศ เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและมีความโปร่งใส

มาตรการ : ส่งเสริมการจัดตั้งองค์กรที่จัดสวัสดิการสังคมตามหลักศาสนาในพื้นที่ต่าง ๆ และมีคณะกรรมการองค์กรทางศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถดำเนินการตามหลักการแต่ละศาสนาและวัฒนธรรม

ขั้นตอน : องค์กรที่จัดสวัสดิการสังคมตามหลักศาสนาซึ่งชุมชนหรือกลุ่ม เช่น วัด มัสยิด มูลนิธิ สมาคม ร่วมกันจัดตั้ง จะได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ ทำหน้าที่กำกับดูแล การจัดเก็บรวบรวม และแจกจ่ายสวัสดิการให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับตามที่ศาสนากำหนดเอง และสามารถช่วยเหลือสังคมในรูปแบบของสาธารณกุศลหรือสาธารณประโยชน์ต่าง ๆ ได้ และต้องมีคณะกรรมการเฉพาะที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ

๒.๒ เนื้อหาร่างรัฐธรรมนูญมาตราที่เกี่ยวข้อง

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับชั่วคราว พุทธศักราช ๒๕๕๗ ในส่วนที่ ๒ ว่าด้วยเรื่อง สิทธิพลเมือง สิทธิชุมชน และการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนและชุมชนท้องถิ่น มีเป้าหมายเพื่อการรักษา ทรัพยากรและสภาพแวดล้อมธรรมชาติอย่างสมดุลยั่งยืน ให้ประชาชนดำรงชีพอย่างปกติสุข ลดความไม่เท่าเทียม จัดการทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม สามารถรวบรวมเป็นรายมาตรา ดังนี้

มาตรา ๖๓ พลเมืองย่อมมีสิทธิร่วมกับชุมชนหรือร่วมกับรัฐในการดำเนินการ ตลอดจนพัฒนา ด้านต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน

มาตรา ๖๔ สิทธิของพลเมืองที่จะมีส่วนร่วมกับรัฐและชุมชน ส่งเสริม เพื่อให้ดำรงชีพอยู่ ได้อย่างปกติและต่อเนื่องในสิ่งแวดล้อมที่ดีและคุณภาพชีวิตของตน ย่อมได้รับความคุ้มครอง

มาตรา ๘๓ รัฐต้องคุ้มครองและส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีทางเศรษฐกิจและสังคมตาม แนวนโยบายแห่งรัฐ

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับลงประชามติ พุทธศักราช ในหมวดที่ ๓ ว่าด้วย สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย สิทธิบุคคลและชุมชน และหมวดที่ ๕ ว่าด้วยหน้าที่ของรัฐ การให้รัฐต้อง จัดการสวัสดิการและเรื่องต่าง ๆ ให้กับประชาชน เป็นรายมาตรา ดังนี้

มาตรา ๔๓ บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ

(๔) จัดให้มีระบบสวัสดิการของชุมชน

มาตรา ๕๗ รัฐต้อง

(๑) อนุรักษ์ ฟื้นฟู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและของชาติ และจัดให้มีพื้นที่สาธารณะสำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย

บทบัญญัติตามมาตรา ๖๓ และ ๖๔ ของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับชั่วคราว พุทธศักราช ๒๕๕๗ และมาตรา ๔๓ และ ๕๗ ของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับลงประชามติ พุทธศักราช ... การมีส่วนร่วมระหว่างรัฐกับชุมชนจะดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมกิจการสวัสดิการสังคมตามหลักศาสนาและวัฒนธรรมตามแนวทางได้ ดังนั้น เพื่อตอบสนองตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ การดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญเนื่องจาก "...การจัดตั้งองค์กรที่จัดสวัสดิการสังคมตามหลักศาสนาโดยที่รัฐสามารถส่งเสริมและผลักดันให้สามารถดำเนินไปได้อย่างเต็มรูปแบบและมีประสิทธิภาพ ช่วยแบ่งเบาภาระทางด้านงบประมาณ ช่วยลดปัญหาความยากจนในประเทศได้ เพราะสามารถดูแลแก้ไขปัญหาได้ตรง จึงเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการลดความเหลื่อมล้ำฐานะทางเศรษฐกิจระหว่างกลุ่มชนในสังคมได้"

รัฐจึงสามารถดำเนินการร่วมกับชุมชนส่งเสริมในการแก้ปัญหาคุณภาพชีวิตและความยากจนในระดับชุมชนท้องถิ่น โดยการส่งเสริมการจัดตั้งองค์กรที่จัดสวัสดิการสังคมตามหลักการหรือแนวทางที่ถูกบัญญัติขึ้นตามหลักศาสนาและวัฒนธรรมซึ่งเป็นการจ่ายจากศรัทธาโดยไม่ต้องมีกฎหมายบังคับ เพื่อช่วยเหลือผู้ที่ตกอยู่ในความทุกข์ยากโดยไม่เป็นภาระทางการคลังแก่รัฐ ในขณะที่จะทำให้ปัญหาคุณภาพชีวิตและความยากจนของประเทศลดลงด้วย

๒.๓ สรุปผลการศึกษาวิเคราะห์

๑. การแก้ปัญหาความยากจนในประเทศไทยโดยหน่วยงานภาครัฐเพียงอย่างเดียวยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

๒. หลักปฏิบัติทางศาสนาทุกศาสนาและวัฒนธรรมสามารถช่วยแก้ปัญหาความยากจนให้ลดลงได้อีกทางหนึ่ง

๓. การส่งเสริมการดำเนินงานขององค์กรที่จัดสวัสดิการสังคมตามหลักศาสนาจะทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นมากขึ้น ทำให้เกิดแรงจูงใจที่จะนำเงินเข้าสู่ระบบ และช่วยลดปัญหาความยากจนในแต่ละศาสนา ซึ่งจะส่งผลดีต่อการบรรเทาปัญหาความยากจนของประเทศไทยโดยรวมในลักษณะบ้าน วัด (มัสยิด โบสถ์) และโรงเรียน

๔. การจัดตั้งองค์กรที่จัดสวัสดิการสังคมตามหลักศาสนาในพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศไทยต้องการการสนับสนุนและส่งเสริมจากภาครัฐอย่างต่อเนื่อง

๕. การส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมตามหลักศาสนาและวัฒนธรรมจะช่วยลดภาระของภาครัฐในการแก้ปัญหาความยากจนในประเทศไทยได้อย่างเป็นระบบจากระดับชุมชน

๖. การดำเนินงานตามแนวทางนี้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนุญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับลงประชามติ วาระปฏิรูปที่ ๒๘ วาระปฏิรูปที่ ๒๙ และวาระปฏิรูปเพิ่มเติมของสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.)

๒.๔ ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. มีองค์กรสวัสดิการทางศาสนาที่จัดสวัสดิการสังคมตามหลักการศาสนาใดศาสนาหนึ่งที่จดทะเบียนตามร่างพระราชบัญญัตินี้เกิดขึ้นอย่างกว้างขวางในพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศ

๒. ปัญหาความยากจนของประเทศไทยลดลง

๓. มิตรประเทศ โดยเฉพาะในอาเซียนเห็นความจริงใจของประเทศไทยในการดำเนินงานที่ให้การยอมรับความแตกต่าง หลากหลายทางศาสนาและวัฒนธรรม

๓. กำหนดเวลาการปฏิรูป

๓.๑ ระยะเวลาที่ ๑ เสนอรายงานการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเด็นเรื่อง ปฏิรูปสวัสดิการสังคมโดยหลักศาสนาและวัฒนธรรม และร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. พร้อมแนวทางการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องต่อสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) พิจารณาภายในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๙

๓.๒ ระยะเวลาที่ ๒ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) เสนอรายงานการขับเคลื่อนการปฏิรูปในประเด็นเรื่อง ปฏิรูปสวัสดิการสังคมโดยหลักศาสนาและวัฒนธรรม และร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาภายในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๙

๓.๓ ระยะเวลาที่ ๓ ติดตามประสานงานร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมแนวทางการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมให้แล้วเสร็จภายใน ๖ เดือน

๔. แหล่งที่มาของงบประมาณ

งบประมาณจากภาคประชาชน

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๖. ข้อเสนอแนะ

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม พิจารณาแล้วเห็นว่า การดำเนินงานตามแนวทางนี้สอดคล้องกับพื้นฐานทางศาสนาและวัฒนธรรมของทุกศาสนา จึงขอเสนอรายงานผลการพิจารณาเรื่อง ปฏิรูปสวัสดิการสังคมโดยหลักศาสนาและวัฒนธรรม และร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ฉบับนี้ สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ วาระปฏิรูปที่ ๒๘ วาระปฏิรูปที่ ๒๙ และวาระเพิ่มเติมของสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.)

จึงเห็นสมควรให้สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้โปรดพิจารณา

๑) เห็นชอบรายงานเรื่อง ปฏิรูปสวัสดิการสังคมโดยหลักศาสนาและวัฒนธรรม

๒) เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

เพื่อส่งมอบให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาดำเนินการต่อไป

๗. ร่างพระราชบัญญัติ

- ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ จึงขอเสนอ
รายงาน เรื่อง ปฏิรูปสวัสดิการสังคมโดยหลักศาสนาและวัฒนธรรม และร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัด
สวัสดิการสังคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เพื่อให้สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้โปรดพิจารณา หากสภาขับเคลื่อน
การปฏิรูปประเทศเห็นชอบด้วย ขอให้โปรดส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

(นายศิริชัย ไม้งาม)

เลขานุการคณะกรรมการ

ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. ๒๕๔๖ และแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ ดังนี้

(๑) เพิ่มบทนิยามคำว่า “องค์กรสวัสดิการสังคมทางศาสนา” แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. ๒๕๔๖ และแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

(๒) กำหนดการดำเนินงานขององค์กรที่จัดตั้งสวัสดิการสังคมให้เป็นไปตามหลักการแต่ละศาสนาตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. ๒๕๔๖ และแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๖)

(๓) คณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่เฉพาะตามหลักศาสนาตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. ๒๕๔๖ และแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๔)

(๔) กำหนดให้องค์กรสวัสดิการสังคมทางศาสนาที่มีวัตถุประสงค์และผลงานในการจัดสวัสดิการสังคมตามหลักศาสนาสามารถยื่นคำขอเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. ๒๕๔๖ และแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๓๔)

เหตุผล

การจัดสวัสดิการสังคมจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเป็นกองทุนภาคประชาชนที่ได้รับการสมทบงบประมาณจากรัฐบาลตามนโยบายของแต่ละรัฐบาลที่แตกต่างกันไป ทั้งนี้การจัดตั้งกองทุนสวัสดิการสังคมตามพระราชบัญญัติฉบับเดิมยังมีข้อจำกัดและยังต้องพึ่งพางบประมาณจากรัฐ การกำหนดให้ระบบสวัสดิการสังคมมีสถานะในทางกฎหมาย มีระบบการบริหารจัดการที่ดี มีระบบตรวจสอบทั้งจากภายในและภายนอก จะพัฒนาระบบสวัสดิการสังคมให้มีความมั่นคง ยั่งยืน พร้อมทั้งจะเป็นกลไกสำคัญร่วมกับภาครัฐ และท้องถิ่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนเพื่อบรรเทาปัญหาความยากจน ลดความไม่เท่าเทียมกัน สร้างความเป็นธรรมให้กับประชาชนทุกคน เพื่อให้มีความชัดเจนว่าองค์กรที่จัดสวัสดิการสังคมโดยอิงหลักศาสนา และวัฒนธรรมเหล่านี้จะดำเนินการได้อย่างไร ภายใต้พระราชบัญญัติฉบับปัจจุบัน จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ต้องแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานสวัสดิการสังคมให้มีความครอบคลุมมากขึ้นด้วยการตราพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ร่าง
พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....

ให้ตราพระราชบัญญัตินี้ไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ เรียกว่า “พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “องค์กรสวัสดิการสังคมทางศาสนา” ระหว่างคำว่า “ผู้รับบริการ
สวัสดิการสังคม” และ “องค์การสวัสดิการสังคม” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม
พ.ศ. ๒๕๔๖ และแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

“องค์กรสวัสดิการสังคมทางศาสนา” หมายความว่า องค์กรที่จัดตั้งโดยมีวัตถุประสงค์ในการจัด
สวัสดิการตามหลักการศาสนาใดศาสนาหนึ่ง”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสอง ของมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัด
สวัสดิการสังคม พ.ศ. ๒๕๔๖ และแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๕๐

“ในการจัดสวัสดิการตามหลักศาสนาใดให้เป็นไปตามหลักการศาสนานั้น”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. ๒๕๔๖
และแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความ
ต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่แทนคณะกรรมการ
หรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใด โดยเฉพาะการจัดสวัสดิการสังคมตามหลักศาสนาตามที่คณะกรรมการมอบหมาย
ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการโดยอนุโลม”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. ๒๕๔๖ และแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๔ มูลนิธิ หรือสมาคมที่มีวัตถุประสงค์ในการจัดสวัสดิการสังคมหรือองค์กรภาคเอกชน ที่มีผลงานเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมตามมาตรฐานที่คณะกรรมการกำหนดหรือองค์กรสวัสดิการสังคม ทางศาสนาที่มีวัตถุประสงค์และผลงานในการจัดสวัสดิการสังคมตามหลักศาสนาอาจยื่นคำขอต่อคณะกรรมการ ให้รับรองเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ได้”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

ตารางเปรียบเทียบ ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.			
พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. ๒๕๔๖ (แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐)	(ร่าง) พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผล	ประโยชน์
	-ร่าง- พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	ชื่อร่างพระราชบัญญัติที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม	๑. การแก้ปัญหาความยากจนในประเทศไทยโดยหน่วยงานภาครัฐเพียงอย่างเดียวยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ๒. หลักปฏิบัติทางศาสนาทุกศาสนาและวัฒนธรรมสามารถช่วยแก้ปัญหาความยากจนให้ลดลงได้อีกทางหนึ่ง
	มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ เรียกว่า “พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”	ชื่อร่างพระราชบัญญัติที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม	๓. การส่งเสริมการดำเนินงานขององค์กรที่จัดสวัสดิการสังคมตามหลักศาสนาจะทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นมากขึ้นทำให้เกิดแรงจูงใจที่จะนำเงินเข้าสู่ระบบ และช่วยลดปัญหาความยากจนในแต่ละศาสนาซึ่งจะส่งผลดีต่อการบรรเทาปัญหาความยากจนของประเทศไทยโดยรวมในลักษณะบ้าน วัด (มัสยิด โบสถ์) และโรงเรียน
	มาตรา ๓ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “องค์กรสวัสดิการสังคมทางศาสนา” ระหว่างคำว่า “ผู้รับบริการสวัสดิการสังคม” และ “องค์กรสวัสดิการสังคม” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. ๒๕๔๖ และแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ ดังนี้ “องค์กรสวัสดิการสังคมทางศาสนา” หมายความว่า องค์กรที่จัดตั้งโดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดสวัสดิการตามหลักการศาสนาใดศาสนาหนึ่ง	กำหนดค่านियามองค์กรสวัสดิการสังคมทางศาสนาเพิ่ม เพื่อให้เกิดความชัดเจน	๔. การจัดตั้งองค์กรที่จัดสวัสดิการสังคมตามหลักศาสนาในพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศไทยต้องการการสนับสนุนและส่งเสริมจากภาครัฐอย่างต่อเนื่อง
มาตรา ๖ ในการจัดสวัสดิการสังคม ให้เป็นไปตามมาตรฐานการจัดสวัสดิการสังคมที่คณะกรรมการกำหนด	มาตรา ๖ ในการจัดสวัสดิการสังคม ให้เป็นไปตามมาตรฐานการจัดสวัสดิการสังคมที่คณะกรรมการกำหนด ในการจัดสวัสดิการตามหลักศาสนาใดให้เป็นไปตามหลักการศาสนานั้น	กำหนดการดำเนินงานขององค์กรที่จัดสวัสดิการสังคมตามหลักศาสนาให้เป็นไปตามหลักการศาสนานั้น ๆ และนำขึ้นมาอย่างเป็นทางการ	๕. การส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมตามหลักศาสนาและวัฒนธรรมจะช่วยลดภาระของภาครัฐในการแก้ปัญหาความยากจนในประเทศไทยได้อย่างเป็นระบบจากระดับชุมชน

ตารางเปรียบเทียบ ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.			
พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. ๒๕๔๖ (แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐)	(ร่าง) พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผล	ประโยชน์
มาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่แทนคณะกรรมการหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการโดยอนุโลม	มาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่แทนคณะกรรมการหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใด โดยเฉพาะการจัดสวัสดิการสังคมตามหลักศาสนาตามที่คณะกรรมการมอบหมายให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการโดยอนุโลม	กำหนดให้คณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่เฉพาะเพื่อกำกับดูแลการดำเนินงานขององค์กรสวัสดิการสังคมทางศาสนาให้เป็นไปโดยถูกต้องตามหลักการแต่ละศาสนา	๖. การดำเนินงานตามแนวทางนี้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว พุทธศักราช ๒๕๕๗ ร่างรัฐธรรมนูญ ฉบับลงประชามติ วาระปฏิรูปที่ ๒๘, ๒๙ และวาระปฏิรูปเพิ่มเติมของสภาพปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.)
มาตรา ๓๔ มูลนิธิ หรือสมาคมที่มีวัตถุประสงค์ในการจัดสวัสดิการสังคมหรือองค์กรภาคเอกชนที่มีผลงานเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมตามมาตรฐานที่คณะกรรมการกำหนดอาจยื่นคำขอต่อคณะกรรมการให้รับรองเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ได้	มาตรา ๓๔ มูลนิธิ หรือสมาคมที่มีวัตถุประสงค์ในการจัดสวัสดิการสังคมหรือองค์กรภาคเอกชนที่มีผลงานเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมตามมาตรฐานที่คณะกรรมการกำหนดหรือองค์กรสวัสดิการสังคมทางศาสนาที่มีวัตถุประสงค์และผลงานในการจัดสวัสดิการสังคมตามหลักศาสนาอาจยื่นคำขอต่อคณะกรรมการให้รับรองเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ได้	กำหนดให้องค์กรสวัสดิการสังคมทางศาสนาที่มีวัตถุประสงค์สามารถยื่นคำขอเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์	

ภาคผนวก

รายนามคณะผู้จัดทำรายงาน

รายนามคณะผู้จัดทำรายงาน

๑. คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบสร้างเสริมชุมชนเข้มแข็ง

๑. นายอำพล จินดาวัฒนะ	ประธานอนุกรรมการ
๒. พลตำรวจเอก ชิตชัย วรรณสถิตย์	อนุกรรมการและที่ปรึกษา
๓. พลเอก ปราการ ชลยุทธ	อนุกรรมการและที่ปรึกษา
๔. พลตำรวจเอก เรืองศักดิ์ จริตเอก	อนุกรรมการและที่ปรึกษา
๕. ศาสตราจารย์อิศรา ศานติศาสน์	อนุกรรมการและที่ปรึกษา
๖. พลตำรวจเอก ไตรรัตน์ อมาตยกุล	อนุกรรมการและที่ปรึกษา
๗. นายเพิ่มพงษ์ เชาวลิต	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
๘. นายปิติธรรม ฐิตินนตรี	อนุกรรมการ
๙. นางปรีดา คงแป้น	อนุกรรมการ
๑๐. นายกฤษดา สมประสงค์	อนุกรรมการ
๑๑. นางวณี ปิ่นประทีป	อนุกรรมการ
๑๒. พลโท วิภพ กิวนนนท์	อนุกรรมการ
๑๓. นางเปรมจิต สังขพงษ์	อนุกรรมการ
๑๔. นางสุมิตรรา พงษ์ไพโรจน์กุล	อนุกรรมการ
๑๕. นางกรรณิการ์ บรรเทงจิตร	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๖. นายเตชิต ชาวบางพรหม	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๒. คณะทำงานศึกษาแนวทางพัฒนาการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบสวัสดิการชุมชน

๑. ศาสตราจารย์อิศรา ศานติศาสน์	ประธานคณะทำงาน
๒. นางวณี ปิ่นประทีป	คณะทำงาน
๓. นายกฤษดา สมประสงค์	คณะทำงาน
๔. นางสาวรัชรา เอียดศิริพันธ์	คณะทำงาน
๕. นายปิติธรรม ฐิตินนตรี	คณะทำงาน
๖. นางสาวภัทราวดี คงวงศ์	คณะทำงาน
